

Göteborgs kommun

info@educ.goteborg.se

Beslut för gymnasiesärskola

efter tillsyn i Stora Holm GS
i Göteborgs kommun

Tillsyn i Stora Holm GS

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Göteborgs kommun under hösten 2015. Stora Holm GS besöktes av Skolinspektionen mellan den 7 och den 11 december 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen nationell statistik över kunskapsresultaten i gymnasiesärskolan. Stora Holms gymnasiesärskola har ingen egen sammanställning av elevernas kunskapsresultat.

Elever vid Stora Holms gymnasiesärskola har svarat på den regiongemensamma skolenkäten som genomförs varje år. Enkäten innehåller fem frågeområden: trivsel och trygghet, delaktighet och inflytande, skolmiljö, kunskap och lärande samt bemötande. År 2015 var svarsfrekvensen 51 procent. Inom frågeområdet trivsel och trygghet har skolans resultat ökat sedan år 2014, från indexvärde 82 till 87. Skolans resultat har även ökat inom de övriga områdena jämfört med år 2014.

Enligt "LIKABEHANDLINGSPLAN" för Stora Holm GS gällande perioden 2014-2015 gjordes en enkätundersökning i november 2014. I undersökningen uppger 18 av 22 svarande elever att det inte vet någon som ofta blir retad eller på annat sätt trakasserad, 4 ser eller har sett att en elev blivit retad och att den eleven retar andra och 2 elever har angett att de ibland kan känna sig otrygga i uppehållsrummet.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-05-09
3. Arbetsplatsförlagt lärande	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-05-09
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-05-09

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Stora Holms gymnasiesärskola måste på ett mer systematiskt sätt identifiera hur arbetet på skolan ska utvecklas, inom flera områden. Ett av dessa områden är arbetet med särskilt stöd för elever som riskerar att inte nå målen. För dessa elever måste skolenheten utreda varje elevs behov för att kunna se vilka åtgärder som kan vidtas för att öka dessa elevers måluppfyllelse. En viktig del i detta arbete är elevhälsans arbete. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete måste också utvecklas för att stötta alla elevers utveckling mot målen. För Stora Holms gymnasiesärskola måste det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas. Skolenhetens resultat måste följas upp och analyseras för att rektor utifrån dessa ska kunna besluta om och vidta relevanta åtgärder och utveckla verksamheten utifrån de nationella målen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 9 maj 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta avser samtliga ämnen och ämnesområden som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan frankomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Motivering till bedömning av brist

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn, om det inom ramen för undervisningen, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skolinspektionens utredning

I dokumenten "Årsrapport 2014" och "Augustirapport 2015" för GS (gymnasiesärskola) nationella program, som Skolinspektionen tagit del av, redovisas nyckeltal gemensamt för alla nationella program på

gymnasiesärskolan i Göteborg. Av dessa nyckeltal går det att utläsa att andelen elever som fullföljer 4 år i gymnasiesärskolan har sjunkit från 81 procent läsåret 2011/12 till 76 procent läsåret 2014/15. Andelen elever som går vidare till arbetsmarknaden efter gymnasiesärskolan har under samma period minskat från 58 procent till 43 procent. Elevers genomsnittliga närvaro under denna period har sjunkit från 85 procent till 73 procent. Dock finns i dess dokument ingen redogörelse för resultat på Stora Holms gymnasiesärskola.

En stor bidragande orsak till att eleverna på skolan inte når målen är, enligt rektor, den höga frånvaron. Enligt rektorn görs ingen utredning gällande behov av särskilt stöd för dessa elever. Rektorn uppger vidare att de inte vet hur de ska hantera dessa elever och därför inte heller känner till vilka åtgärder som skulle kunna bli aktuella att skriva i ett åtgärdsprogram. När det gäller frånvaroproblematiken försöker skolan i stället att arbeta tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och andra kontaktpersoner utanför skolan. Rektor säger att de på skolan inte är nöjda med arbetet inom detta område eftersom någon förbättring av elevernas närvaro inte skett.

Vid intervju med lärare framkommer att de har uppfattningen att eleverna i gymnasiesärskolan redan blivit utredda i samband med att de mottagits i grundsärskolan/gymnasiesärskolan. Lärarna ifrågasätter också vad de skulle kunna ge eleverna för ytterligare stöd än det som ges i dag.

Specialpedagogen och psykologen inom den centrala elevhälsan uppger i intervju att de, i en kartläggning som gjorts av elevhälsoarbetet inom område gymnasiesärskola, kommit fram till att de utredningar av särskilt stöd som görs på gymnasiesärskolorna ofta bara rör elevens sociala situation eftersom endast kurator och skolsköterska finns på skolorna tillsammans med rektor. Utifrån kartläggningen framkommer att det blir rektor som tar det pedagogiska ansvaret. Den centrala elevhälsan uppger att rektorer kan ta kontakt med dem för uppdrag på skolenheterna, men att det har varit mycket få sådana ärenden eftersom skolenheterna inte är vana vid ett sådant arbetssätt. Specialpedagogen inom den centrala elevhälsan säger att hon endast i enstaka fall gjort utredningar av särskilt stöd för elever i gymnasiesärskolan i Göteborgs kommun men att hon anser att det borde ske i mycket större utsträckning.

Representanter för elevhälsan uppger att de känner till att det finns elever som har åtgärdsprogram på skolan, men att de inte varit involverade i att ta fram dem och därför inte känner till om de föregåtts av en utredning av elevens behov av särskilt stöd.

Enligt lärare har det tidigare skrivits åtgärdsprogram, vilket inte görs längre. Lärare uppger att det finns specialpedagog och psykolog centralt inom gymnasiesärskoleområdet men att dessa inte varit på skolan. En lärare ger dock ett exempel på en elev som får stöd i kursen svenska och som nu ska utredas för särskilt stöd. Lärare uppger att detta är ett särskilt stöd även om eleven inte är utredd eller har ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att ansvariga på skolenheten inte utreder elevers behov av särskilt stöd skyndsamt. Enligt rektorn är en avgörande förklaring till att elever på skolan inte når målen för utbildningen att eleverna har hög frånvaro. Trots detta utreds dessa elevers behov av särskilt stöd inte av ansvariga på skolan. Det har vidare framkommit att lärarna har uppfattningen att eleverna på skolan redan blivit utredda i samband med mottagandet i grundsärskolan/gymnasiesärskolan och därför inte behöver utredas för särskilt stöd, vilket talar för att det finns en påtaglig risk för att det på skolenheten finns elever i behov av särskilt stöd som inte ens kommer ifråga för en sådan utredning. Att en sådan risk föreligger styrks också av uppgifterna från specialpedagogen i den centrala elevhälsan om att hon endast i några enstaka fall genomfört utredningar av behovet av särskilt stöd för elever i gymnasiesärskolan i kommunen. Dessutom visar utredningen att de åtgärdsprogram som finns på skolenheten inte föregåtts av en utredning av elevens stödbehov och att inte heller samråd med elevhälsan skett i dessa fall.

Rektor måste se till att när en elev riskerar att inte nå målen, då det visat sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt, skyndsamt utreda elevens behov av särskilt stöd. Arbetet med särskilt stöd innebär också att kontinuerligt följa upp och utvärdera om åtgärder som vidtagits för en elev innebär ett tillräckligt stöd eller om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Skolan behöver dokumentera sina utredningar skriftligt, bland annat eftersom det enligt skollagen är möjligt för elevens vårdnadshavare, samt de elever som har fyllt 16 år, att överklaga ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram, liksom innehållet i ett beslutat åtgärdsprogram. Då behöver det vara möjligt att kunna gå tillbaka till den enskilda utredningen för att se vad som har framkommit och hur skolan har bedömt situationen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet. Det finns en välfungerande samverkan med arbetslivet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 2 kap. 25 § skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar och för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 2 kap. 25 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsans arbete främst är förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till bedömning av brist**Rättslig reglering**

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasiesärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Skolinspektionens utredning

Enligt rektor och representanter för elevhälsan finns det skolsköterska, kurator och studie- och yrkesvägledare på skolan. Rektor uppger att dessa tillsammans med rektor har möten en gång per månad. Det uppdrag som rektor gett till elevhälsan är att ha samtalsgrupper och hälsosamtal med eleverna. Enligt både rektor och elevhälsa genomför skolsköterskan hälsosamtal och kurator enskilda samtal med alla elever i årskurs 1. Rektor säger att detta blir ett förebyggande arbete eftersom elevhälsan då kan gå in i grupper innan det blir för stora problem eller konflikter. Enligt rektor finns det dock en grupp där det nu blivit konflikter eftersom elevhälsan inte hunnit prata med gruppen. Vidare säger rektor att arbetet med övergripande mål i läroplanen som kunskaper om sex- och samlevnad eller risker med droger, behöver skolan bli bättre på. Rektor uppger också att specialpedagog och psykolog är anställda inom område GS och att de inte är med i det kontinuerliga elevhälsoarbetet på skolan. Specialpedagogen är bara på skolan i samband med överlämnande och mottagning av nya elever enligt rektor. Rektor uppger att han kan använda psykologen ytterligare om han behöver det, exempelvis om en elev behöver hjälp av psykolog att förstå varför eleven tillhör gymnasiesärskolans målgrupp eller en lärare behöver handledning kring elever.

Enligt elevhälsan är det enskilda elevärenden som diskuteras på de möten som hålls en gång i månaden men också grupper eller klasser då de exempelvis diskuterar hur arbetsplatsförlagt lärande, APL, har fungerat. Enligt elevhälsan är ett förbyggande arbete de genomför de samtalsgrupper som kurator försöker ha i klasserna i framförallt i årskurs 1, vilka dock inte genomförs varje år. Psykologen och specialpedagogen är nya på sina tjänster och de har inte hunnit vara med på elevhälsans möten regelbundet, säger elevhälsan. Elevhälsan anser att det arbete som specialpedagogen och psykologen gör med information till lärare inför mottagandet i årskurs 1 på gymnasiesärskolan är ett förebyggande arbete.

Specialpedagogen och psykologen i den centrala elevhälsan uppger att de är alldeles för lite involverade i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på de åtta olika gymnasiesärskolenheterna som de är ansvariga för. De uppger att de idag arbetar 50 procent av en tjänst vardera, med mottagningsteamet och konsultativa insatser mot de åtta skolenheterna. Under hösten har mottagningsteamet gjort en kartläggning av elevhälsans arbete inom gymnasiesärskolan, uppger specialpedagogen. I den kartläggningen är ett av resultaten att det förbyggande och hälsofrämjande arbetet är något de måste

beakta och ett annat är sammansättningen av elevhälsoteamen på skolenheterna.

Lärare uppger att det tidigare har funnits ett förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan men att det inte finns något nu som de känner till. Vidare säger lärare att de inte tror att elevhälsan har förutsättningar för ett sådant arbete på den tid som finns till förfogande. Lärarna säger att det finns en specialpedagog och psykolog men att de inte har varit på skolan. Det finns inbokat ett besök där specialpedagog ska komma och utreda en elev och att detta är det tillfälle de möter specialpedagog enligt lärare.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att elevhälsans arbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande utan arbetet är fokuserat på enskilda elevärenden. Utredningen visar vidare att psykolog och specialpedagog inte deltar i elevhälsans kontinuerliga arbete. Därmed har elevhälsan inte förutsättningar att kunna arbeta som en samlad resurs, där samtliga kompetenser utifrån sina respektive professioner tar ställning till vilka insatser som behövs i det hälsofrämjande och förbyggande arbetet. Det finns insatser vid mottagandet av elever till Stora Holms gymnasiesärskola som rektor anger är ett förebyggande arbete men i övrigt ges inga exempel på förebyggande eller hälsofrämjande insatser. Elevhälsans arbete med förebyggande och hälsofrämjande insatser är en viktig del för att ge eleverna möjlighet att klara sina studier och utvecklas mot utbildningens mål. Det är också viktigt att ett sådant arbete belyses ur medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska perspektiv.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen, utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fråga om lärande som sker på arbetsplats (APL).

Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (för utbildning som påbörjats för 1 juli 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens resultat inom gymnasiesärskolan. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.

- Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska också planera för och se till att åtgärderna genomförs.
- Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planering för att genomföra dessa ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat.

Skolinspektionens utredning

De dokument som Stora Holms Gymnasiesärskola har inkommit med till Skolinspektionen avseende det systematiska kvalitetsarbetet, "Årsrapport 2014" och "Augustirapport 2015", behandlar område GS (gymnasiesärskola) nationella program i sin helhet. GS nationella program består av tre skolenheter, Burgårdens GS, Lindholmens GS och Stora Holm GS. Det finns i dessa dokument inte några resultat, uppföljningar eller utvecklingsåtgärder specifikt för Stora Holm GS. Rektorn uppger att rektorerna för de nationella programmen arbetar mycket med resultat på aggregerad nivå och att de skriver en gemensam rapport för de tre gymnasiesärskolorna med nationella program och att denna efterfrågas av huvudmannen. Rektorn uppger också att de använder resultaten för att internt se hur de ha lyckats men säger att de inte använder resultaten för att förbättra undervisningen. Någon analys av resultaten över tid har de inte gjort på skolenheten, enligt rektor, eftersom en elevgrupp bara har ett ämne en gång eller en grupp kan byta lärare. Rektorn säger att de då inte kan dra några slutsatser utifrån sådana resultat. Den analys som görs utifrån ämnen sker på individnivå, för att se på vilken nivå eller vilka moment en elev kan klara av säger rektorn.

Ett utvecklingsområde som skolenheten arbetar med är närvaro, men rektorn uppger att det för skolenheten inte finns någon dokumentation av utvecklingsområden som har identifierats utifrån en analys av skolenhetens resultat.

Enligt rektorn ligger den regiongemensamma enkäten, skolenhetens egen enkät samt diskussioner på elevråd till grund för planen mot kränkande behandling.

Lärare uppger att det inte finns någon sammanställning över elevernas kunskapsresultat på skolenheten och att de inte tittar på resultaten för hela skolenheten. Enligt lärarna är de diskussioner som förs om vad som behöver utvecklas på skolan informella, exempelvis sker de på studiedagar som inleder en termin. Lärare uppger vidare att rektorn har pratat om att dokumentera ett kvalitetsarbete men lärarna har inte sett någon sådan dokumentation.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete specifikt för Stora Holms gymnasiesärskola. Det kvalitetsarbete som genomförs gäller för alla nationella program på gymnasiesärskoleskolenheterna sammantaget. Enligt rektor och lärare finns ingen sammanställning av elevernas kunskapsresultat på skolenhetsnivå, och då kan inte heller någon analys eller beslut om utvecklingsåtgärder utifrån sådana resultat göras. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ge ett underlag för bedömning av varje specifik verksamhets förutsättningar och resultat och därmed bilda underlag för prioriteringar och bidra till bättre förutsättningar för en ökad måluppfyllelse. Det är då väsentligt att det för skolenheten finns en systematisk och lättillgänglig dokumentation av resultat och kvalitetsarbetet. Även om gymnasiesärskolan förändras och organisationen förändras är det viktigt med en systematisk dokumentation för att över tid kunna följa skolenhetens arbete mot målen och i detta arbete kunna se om insatta utvecklingsåtgärder ökar elevernas måluppfyllelse. Eftersom rektorn för en skolenhet självständigt ska fatta beslut om sin enhets organisation och fördelning av resurser är ett systematiskt kvalitetsarbete för skolenheten en förutsättning för detta.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Undervisningen ska utformas och genomföras så att eleverna ges möjligheter att nå de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program.

I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolan ska se till att elever på nationella program ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) i minst 22 veckor under ledning av en handledare som har de kunskaper som krävs för uppdraget. APL är en central del i alla nationella program, då denna ska bidra till att eleven lär sig yrkeskulturen och blir en del av gemenskapen på en arbetsplats. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå och följa upp att så också sker. Handledaren är en central aktör i detta, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå så eleverna får adekvata arbetsuppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde, och i sin bedömning även beaktar sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskrav och kravnivåer och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I gymnasiesärskolans ämnen sätts

betyg som grundar sig på gymnasiesärskolans kunskapskrav. Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans kursplaner, tillämpas gymnasieskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, istället bedömer och utvärderar läraren elevens kunskaper utifrån krav för grundläggande kunskaper och för fördjupade kunskaper med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar. Efter avslutad utbildning på nationella och individuella program får elever ett gymnasiesärskolebevis om sin utbildning, som innehåller information om programmet, ämnesområden eller kurser som eleven har läst, betyg, elevens arbetsförlagda lärande och gymnasiesärskolearbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Lena Hammersberg
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stora Holm GS

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvartagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stora Holm GS

Stora Holms gymnasiesärskola ligger i stadsdelen Norra Hisingen. På skolan går 50 elever. Skolan erbjuder fyra nationella program: programmet för skog, mark och djur, programmet för fordonsvård och godshantering, programmet för hantverk och produktion (verkstadsteknik) samt programmet för fastighet, anläggning och byggnation. Vid tidpunkten för tillsynen fanns ingen elev antagen till programmet för hantverk och produktion. De elever som går i årskurs 4 läser på fordonsprogrammet, industriprogrammet och naturbruksprogrammet som omfattas av lagstiftning för elever som påbörjade sin utbildning före den 1 juli 2013. Stora Holm GS är en skolenhet som leds av en rektor som arbetat som rektor inom grundsärskolan, grundskolan och gymnasiesärskolan sedan 2001.

Skolan ingår tillsammans med Burgårdens gymnasiesärskola och Lindholmens gymnasiesärskola i område GS (gymnasiesärskola)/nationella program.

I Göteborgs kommun är det utbildningsnämnden som fullgör kommunens uppgifter enligt skollagen och andra skolförfattningar gällande skolformen gymnasiesärskola. Utbildningsförvaltningen utför de uppdrag som utbildningsnämnden beslutar om. Förutom utbildningskansliet, den centrala administrationen, finns inom utbildningsförvaltningen följande verksamheter: vägledningscentrum som omfattar studie- och yrkesvägledningen, center för skolutveckling i Göteborgs kommun samt språkcentrum som ger modersmålsstöd, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet. I Göteborgs kommun finns åtta kommunala gymnasiesärskolor, varav tre skolor erbjuder nationella program.